

पुणे विद्यापीठ राष्ट्रीय सेवा योजना

डॉ. शाकेरा इनामदार
एम्.एस्सी., पीएच्.डी.

गणेशखिंड, पुणे - ४११ ००७.

कार्यालय क्र. : ०२०-२५६९७३४१
०२०-२५६०११५३
०२०-२५६०११६०
फॅक्स क्र. : ०२०-२५६९७३४१
मोबाईल : ९८२२ ७० ७० ६१

कार्यक्रम समन्वयक

संदर्भ : रासेयो/४४२/२०१२

दि. १७ डिसेंबर २०१२

प्रति,

मा. प्राचार्य/कार्यक्रम अधिकारी

राष्ट्रीय सेवा योजना, सलग्न महाविद्यालय

विषय : "जागर जाणीवांचा" राज्यात मुलींच्या छेडछाड मुक्त अभियानाच्या कार्यक्रमाची

अंमलबजावणी करणे बाबत

संदर्भ : १. शासन निर्णय उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्रमांक, संकीर्ण २०१२/प्र.क्र.२९६/१२/विशि-१ दि. २३ ऑक्टो. २०१२
२. मा. मंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांच्या अध्यक्षतेखाली मंगळवार दि. २७.११.२०१२ रोजी आयोजित केलेली बैठक
महोदय,

उपरोक्त विषयान्वये कळविण्यात येते की, राज्यातील महाविद्यालये व शिक्षण संस्थामध्ये स्त्री पुरुष समानतेची बीजे रुजवण्यासाठी "जागर जाणीवांचा" अभियान अंतर्गत पारितोषिक देण्याचा उपक्रम संदर्भ क्रमांक १ मधील शासन निर्णयात नमूद केलेला आहे. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.mharaashtra.gove.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्या संगणक क्रमांक २०१२१०२३१२०२४८०७०८ असा आहे. या निर्णयानुसार राबविण्यात येणाऱ्या जागर जाणीवांच्या या अभियानांतर्गत मार्गदर्शक तत्वे शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या परिशिष्ट अ प्रमाणे दर्शविले आहे. सदर स्पर्धेच्या निवड समित्यांची संरचना परिशिष्ट ब मध्ये दर्शविलेली आहे. (सोबत शासन निर्णयची प्रत व त्यासोबत जोडलेले परिशिष्ट अ व ब स्वतंत्रपणे जोडण्यात आलेले आहे.)

कळावे,

आपली विश्वासू

कार्यक्रम समन्वयक
राष्ट्रीय सेवा योजना

परिशिष्ट-अ

I) "जागर जाणीवांचा" या अभियानांतर्गत स्पर्धेसाठी आवश्यक बाबी व निकष :-

"जागर जाणीवांचा" अभियानांतर्गत घेण्यात येणा-या स्पर्धेकरिता प्रत्येक महाविद्यालयाच्या तपासणीसाठी विचारात घ्यावयाच्या बाबी व गुणांचा तपशिल खालील प्रमाणे आहेत :-

प्रमुख बाबी		गुण
(अ) (१)	विद्यार्थ्यांच्या सहभागातून प्राप्त झालेल्या सूचना व त्या सूचना देतांना विद्यार्थ्यांनी हाताळलेली कार्यपध्दती	५०
(२)	विद्यार्थ्यांकडून प्राप्त झालेल्या सूचनांपैकी महाविद्यालयाने किती सूचना स्विकृत करून, त्याची अंमलबजाणी केली आहे.	
(ब)	शैक्षणिक संस्थेच्यामार्फत पुरविण्यात येणा-या सुविधा व इतर उपक्रम	५०

एकूण १००

II) सदर अभियानांतर्गत महाविद्यालयाचे मुल्यमापन करण्यासाठी पुढील निकष विचारात घेण्यात यावेत.

(अ) (१) विद्यार्थ्यांच्या सहभागातून प्राप्त झालेल्या सूचना व त्या सूचनांसाठी विद्यार्थ्यांनी हाताळलेली कार्यपध्दती

		५० गुण
		गुण
(iv) A)	स्त्री - पुरुष समतुल्यता टिकवीण्यासाठी व समाजातील स्त्रियांच्या असलेल्या दुय्यम स्थानामध्ये बदल घडविण्यासाठी केलेली सूचना.	१०
B)	महाविद्यालयात होणा-या छेडछाडीमुळे मुलींच्या मनात असलेली भिती व असुरक्षिततेची भावना याला आळा बसावा म्हणून केलेली सूचना	१०
(v)	सदर सूचनांसाठी विद्यार्थ्यांनी हाताळलेली कार्यपध्दती	१०
(२)(i)	विद्यार्थ्यांकडून प्राप्त झालेल्या सूचनांपैकी महाविद्यालयाने किती सूचना स्विकृत करून, त्याची अंमलबजाणी केली आहे	१०
(vi)	विद्यार्थ्यांकडून प्राप्त झालेल्या सूचनां अंमलात आणण्याची कार्यपध्दती / माध्यम	१०

- (ब) शैक्षणिक संस्थेच्यामार्फत पुरविण्यात येणा-या सुविधा व इतर उपक्रम ५०
- (१) विद्यार्थ्यांमध्ये होणारी छेडछाड /चिडविणे /रॅगिंग इत्यादी संदर्भात प्राप्त झालेल्या तक्रारीबाबत महाविद्यालयाकडून कोणत्या पध्दतीने तक्रार निवारण करण्यात येते. या संदर्भात विद्यार्थी / कर्मचारी वर्ग यांचे समुपदेशन करण्याची कोणती व्यवस्था महाविद्यालयामध्ये करण्यात आलेली आहे. ०८
- (२) शैक्षणिक संस्थेच्यामार्फत विद्यार्थीनी व महिला कर्मचा-यांना पुरविण्यात येणा-या इतर विविध सोयी सुविधा ०५
- (३) विद्यार्थीनींचा सर्वांगीण विकास आणि सुरक्षिततेसाठी महाविद्यालयाने उचलेली विविध पावले (उदा. विशाखा समितीची अमंलबजावणी, महिला विश्राम गृह, महिला स्वच्छतागृहांची उपलब्धता आणि स्वच्छता व वार्षिक आरोग्य तपासणी) ०७
- (४) महाविद्यालयापासून दूर रहाणा-या विद्यार्थ्यांसाठी महाविद्यालयात ये-जा करण्यासाठी वाहतुकीची करण्यात आलेली व्यवस्था करणे इ. ०२
- (५) महाविद्यालयाने त्यांच्या परिसरातील मुलींना व त्यांच्या पालकांना उच्च शिक्षणाचे महत्त्व पटवून देण्यासाठी शिक्षण संस्थेने केलेले प्रयत्न. ०८
- (६) विद्यार्थींच्या मुल्य शिक्षण, जीवन कौशल्य विकास करणे व संवाद कौशल्य, नवीन तंत्रज्ञान आर्थिकदृष्ट्या निर्भर होण्याकरीता प्रेरित करण्यासाठी महाविद्यालयाकडून कोणते कार्यक्रम राबविण्यात येतात. ०५
- (७) विद्यार्थ्यांना कोणत्याही सामाजिक व व्यवसायिक प्रसंगांना आत्मविश्वासाने सामोरे जाता यावे, यासाठी कोणत्या प्रकारची पावले उचलत आहे. ०५
- (८) महाविद्यालयाच्या प्रशासन व अनुशासनामध्ये विद्यार्थ्यांचा सहभाग / प्रतिनिधी घेतले जातात काय, असल्यास त्यामधील मुलींचा सहभाग ०५

- वाढविण्यासाठी महाविद्यालयाने केलेले प्रयत्न
- (९) विद्यार्थीनीना क्रिडा, सांस्कृतिक व इतर शिक्षणेत्र (अभ्यासाच्याशिवाय) कार्यक्रमांमध्ये समान संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी महाविद्यालयाने केलेले प्रयत्न . ०५

III) सदर अभियांनाच्या अनुषंगाने आयोजित करावयाच्या स्पर्धा व पारितोषिकासाठी निवड करावयाच्या कालावधीचा तपशिल

(१) प्रत्येक महाविद्यालयांने माहे डिसेंबरमध्ये संबंधित महाविद्यालयात आवश्यकत्या स्पर्धांचे आयोजन करावे.

(२) माहे जानेवारीच्या पहिल्या आठवडयात महाविद्यालयांनी वरील (अ) आणि (ब) येथील बाबींची माहिती जिल्हा स्तरावरील निवड समितीच्या अध्यक्षस सादर करावी.

(३) माहे जानेवारीच्या तिस-या आठवडयात जिल्हास्तरावरील निवड समितीने त्यांच्या स्तरावरील निवड प्रकिया पूर्ण करावी व जिल्हयामधून सर्वोत्कृष्ट ठरलेल्या महाविद्यालयांचे नाव विद्यापीठस्तरावरील निवड समितीकडे सर्व माहितीसह त्वरीत पाठवावे.

(४) माहे फेब्रुवारीच्या पहिल्या पंधरवाडयात विद्यापीठस्तरावरील निवड समितीने त्यांच्या स्तरावरील निवड प्रकिया पूर्ण करावी व विद्यापीठस्तरावरून सर्वोत्कृष्ट ठरलेल्या महाविद्यालयांचे नाव माहे फेब्रुवारीच्या शेवटच्या आठवडयात राज्यस्तरावरील निवड समितीकडे सर्व माहितीसह त्वरीत पाठवावे.

(५) दिनांक ५ मार्च पुर्वी राज्यस्तरावरील निवड समितीने, त्यांच्या स्तरावरील निवडप्रक्रिया पूर्ण करावी

(६) पारितोषिकाची घोषणा व वितरण दिनांक ८ मार्च रोजी आंतरराष्ट्रीय महिला दिनानिमित्त राज्यस्तरावरील पारितोषिक विजेत्यासह सर्व जिल्हा, विद्यापीठस्तरावरील पारितोषिक विजेत्या महाविद्यालयांच्या नांवाची घोषणा करून पारितोषिक वितरण सोहळा साजरा करण्यात यावा.

*****

परिशिष्ट-ब

१. "जागर जाणीवांचा" या अभियानांतर्गत घेण्यात येणाऱ्या स्पर्धेसाठी जिल्हा / विद्यापीठ / राज्यस्तरावरील निवड समित्याची संरचना पुढील प्रमाणे राहिल :

(१) जिल्हा स्तरावरील निवड समितीची संरचना

१) जिल्हाधिकारी	-	अध्यक्ष
२) जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी	-	सदस्य
३) पोलीस अधिक्षक	-	सदस्य
४) पोलीस आयुक्तांनी नामनिर्देशित केलेला पोलीस उपायुक्तापेक्षा कमी दर्जाचा नसलेला अधिकारी (फक्त ज्या जिल्हयाच्या ठिकाणी पोलीस आयुक्तालय कार्यरत असेल त्या जिल्हयासाठी)	-	सदस्य
५) विभागीय सहसंचालक	-	सदस्य सचिव

(२) विद्यापीठ स्तरावरील निवड समितीची संरचना

१) कुलगुरु	-	अध्यक्ष
२) संचालक, उच्च शिक्षण	-	सदस्य
३) विभागीय आयुक्त यांनी नामनिर्देशित केलेला अतिरिक्त विभागीय आयुक्तापेक्षा कमी दर्जाचा नसलेला अधिकारी	-	सदस्य
४) आयुक्त, महिला व बाल विकास यांनी नामनिर्देशित केलेला प्रतिनिधी	-	सदस्य
५) संचालक, उच्च शिक्षण यांनी नामनिर्देशित केलेली संबंधित विद्यापीठाच्या परिक्षेत्रातील महिला प्राचार्या	-	सदस्य
६) कुलसचिव	-	सदस्य सचिव

३) राज्य स्तरावरील निवड समितीची संरचना

१) मा. मंत्री (उ.व.तं.शि)	-	अध्यक्ष
२) मा. राज्यमंत्री (उ.व.तं.शि)	-	उपाध्यक्ष
३) प्रधान सचिव (उ.व.तं.शि)	-	सदस्य
४) प्रधान सचिव (महिला व बाल विकास)	-	सदस्य
५) संचालक, उच्च शिक्षण	-	सदस्य
६) संचालक, तंत्रशिक्षण	-	सदस्य
७) आयुक्त, महिला व बाल विकास	-	सदस्य
८) सहसचिव / उप सचिव, (विशि) उ.व.तं.शि. वि	-	सदस्य सचिव

२. पारितोषिक रक्कमेचा तपशिल :-

- (i) जिल्हा स्तरावरील स्पर्धेसाठी पहिले पारितोषिक रु. १ लक्ष व दुसरे पारितोषिक रुपये ५० हजार,
- (ii) विद्यापीठ स्तरावरील स्पर्धेसाठी पहिले पारितोषिक रु. २ लक्ष व दुसरे पारितोषिक रुपये १ लक्ष,
- (iii) राज्यस्तरावरील स्पर्धेसाठी पहिले पारितोषिक रु. ५ लक्ष व दुसरे पारितोषिक रुपये ३ लक्ष तीसरे पारितोषिक २ लक्ष.

*****